

SUDERINTA

Telšių rajono savivaldybės
administracijos vyriausiasis
specialistas (savivaldybės gydytojas)
Juozas Vengalis

 Telšių r. savivaldybės gydytojas
Juozas Vengalis

PATVIRTINTA

Telšių rajono savivaldybės
visuomenės sveikatos biuro
direktoriaus 2016 m. gegužės 11d.
įsakymu Nr. V-36

TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2016 M. VEIKLOS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Programoje iškeltas tikslas rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

2. Visuomenės sveikatos biuro 2016 metų veiklos programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymu, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymu ir kitais teisės aktais bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijomis.

II. SITUACIJOS ANALIZĖ

1. 2015 metų pradžioje Telšių rajone gyveno 43 922 gyventojų, t.y. 688 gyventojais mažiau nei 2014 m. Gyventojų skaičiaus pokyčius galima sieti su neigiamu migracijos saldo bei neigiamu natūraliu gyventojų prieaugiu.

2. Gimstamumo lygis Telšių rajone nuo 2010 metų kiek padidėjo. Gimusiųjų skaičius 1000 gyventojų padidėjo nuo 9,1 (2010 m.) iki 10,4 (2014 m.).

3. Didžioji dalis rajono gyventojų mirė nuo kraujotakos sistemos ligų (55,7 proc. visų mirusių). Mirtys nuo piktybinių navikų sudarė – 18,6 proc., nuo išorinių priežasčių – 10,4 proc., nuo kvėpavimo sistemos ligų – 3,04 proc., virškinimo sistemos ligų – 5,0 proc. ir nuo infekcinių ligų – 0,6 proc.

4. 2015 m. pradžioje rajone didžiausią gyventojų dalį sudarė 50-54 m., 55-59 m. ir 20-24 m. amžiaus asmenys, mažiausią dalį – vyresni nei 85 m. bei 80-84 m. amžiaus asmenys.

5. 2014 metais didžiausias gyventojų sergamumas buvo kvėpavimo, jungiamojo audinio ir skeleto – raumenų bei nervų sistemos ligomis. Iš jų kvėpavimo sistemos ligų bendrasis sergamumo rodiklis buvo žemesnis už šalies sergamumo rodiklį.

6. Psichikos ir elgesio sutrikimai, nervų sistemos, virškinimo sistemos, jungiamojo audinio ir skeleto sistemos ir urogenitalinės sistemos ligos viršijo šalies sergamumo šiomis ligomis rodiklius.

7. Išanalizavus 2015-2016 m. m. pateiktus moksleivių profilaktinių sveikatos patikrinimo duomenis, nustatyta, kad dominuoja tie patys sveikatos sutrikimai kaip ankstesniais metais. Daugiausiai vaikams nustatyti skeleto - raumenų sistemos sutrikimai (2015-2016 m. m. - 30,0 proc., 2014-2015 m. m. - 31,4 proc.), regos sutrikimai (2015-2016 m. m. - 29,0 proc., 2014-2015 m. m. 28,2 proc.), kvėpavimo sistemos sutrikimai (2015-2016 m. m. - 14 proc., 2014-2015 m. m. 12,2.).

8. Palyginus Telšių rajono, Telšių apskrities bei Lietuvos susirgimų tuberkulioze rodiklius, nustatyta, kad didžiausias sergamumas skaičiuojant 1000 gyventojų yra Telšių rajone.

9. Telšių rajono savivaldybėje nedarbo lygis nuo 2010 metų mažėjo. 2011 m. registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis siekė 14,5 proc., 2012 m. - 13,3 proc., 2013 m. - 12,2 proc., 2014 m. - 9,8 proc. Per 2013 m. į Telšių teritorinės darbo biržos Telšių skyrių kreipėsi 3400 bedarbių, 2014 m. - 2810 bedarbių.

10. Remiantis Lietuvos Respublikos Statistikos departamento duomenis, 2012, 2013 m. Telšių rajone į paviršinius vandenis nebuvo išleista nepakankamai išvalytų nuotekų. 2011 m. šis rodiklis siekė net 1398,0 kubinių metrų.

Iš viso 2015 m. per maudymosi sezoną Telšių rajono savivaldybės paplūdimiuose buvo atlikti 27 mikrobiologiniai tyrimai, 26 tyrimai buvo numatyti ir suplanuoti pagal planą, 1 tyrimas buvo atliktas papildomai iš Durbinės upelio žiočių. Iš Germanto bei Luksto vandens telkinių paimta po 8 vandens mėginius, iš Masčio ežero vandens telkinio buvo paimta 10 vandens mėginių.

11. Tyrimų rezultatai parodė, kad visų maudyklų vandens kokybės rodikliai atitiko Lietuvos higienos norma HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reglamentuotus vandens kokybės reikalavimus ir juose maudytis buvo galima. Nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų liekanų per maudymosi sezoną nebuvo pastebėta.

12. 2014 m. 10 000 Telšių r. gyventojų teko: gydytojų - 23,68, šeimos gydytojų - 6,37, slaugytojų - 69,67, odontologų - 7,74, vidaus ligų gydytojų - 5,01, chirurgų - 2,05, akušerių, ginekologų - 2,05. Telšių r. gyventojų aprūpinimas medicinos personalu, išskyrus šeimos gydytojų skaičių, yra didesnis nei Telšių apskrities rodikliai.

13. Vertinant laikotarpį nuo 2010 m. nustatyta, kad Telšių r. gyventojai 2014 m. greitosios medicinos pagalbos paslaugomis naudojosį panašiai, kaip ir ankstesniais metais. Suaugusiesiems (25 proc.) greitosios medicinos pagalbos paslaugos suteiktos rečiau nei vaikams (34 proc.). Tiek vaikai, tiek suaugusieji šiomis paslaugomis 2014 m. naudojosį rečiau negu 2013 m.

14. 2015 m. Telšių r. socialines pašalpas gavo 1846 asmenys. Nuo 2012 m. gaunančių socialines pašalpas skaičius ženkliai sumažėjo.

15. Ligos pašalpos atvejų skaičius nuo 2011 m. išlieka panašus. 2014 m. vienam apdraustajam teko 10,28 apmokėtų laikino nedarbingumo dienos. Tai ženkliai daugiau nei Lietuvos ir Telšių apskrities rodikliai.

III. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

16. **Programos tikslas:** stiprinti Telšių rajono savivaldybės gyventojų sveikatą, ypač didelį dėmesį skiriant senjorų, taip pat vaikų, jaunimo sveikatos stiprinimui, sveikos gyvensenos ir jos kultūros formavimui, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, gerinti gyventojų gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas, lengviau prieinamas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

17. Uždaviniai:

17.1. Vykdyti Telšių rajono savivaldybės ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose vaikų sveikatos priežiūrą.

17.2. Mažinti vaikų sergamumą sistemingai organizuojant įvairias prevencines priemones, saugančias ir stiprinančias sveikatą, skiriant ypatingą dėmesį dominuojančių sveikatos sutrikimų prevencijai,

17.3. Ugdyti gyventojų sveiką gyvenseną, skatinant sveikos mitybos ir optimalaus fizinio aktyvumo įpročius.

17.4. Gerinti bendruomenės narių (visų gyventojų) informatyvumą visuomenės sveikatos klausimais;

17.5. Mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, įgyvendinant priemones, stiprinančias rizikos grupės asmenų sveikatą.

17.6. Didinti visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kompetenciją sveikatos stiprinimo klausimais;

17.7. Vykdyti Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą).

17.8. Gerinti senjorų gyvenimo kokybę palaikant fizinį aktyvumą, stiprinant psichinę sveikatą, didinant jų užimtumą bei plėtojant tarpinstitucinį bendradarbiavimą.

IV. PROGRAMOS FINANSAVIMO ŠALTINIAI

18. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos lėšos (valstybės deleguotoms funkcijoms atlikti);

19. Telšių rajono savivaldybės biudžeto lėšos;

20. Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšos.

V. PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJAI

21. Suaugusių gyventojų sveikatos būklės pokyčiai;

22. Mokyklinio ir ikimokyklinio amžiaus vaikų sveikatos būklės pokyčiai;

23. Suteiktų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų skaičius Telšių rajono savivaldybės bendrojo lavinimo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigoms;

24. Suteiktų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų skaičius suaugusiems Telšių rajono savivaldybės gyventojams;

25. Telšių rajono savivaldybės gyventojų pasitenkinimas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugomis;

26. Atliktų visuomenės sveikatos tyrimų skaičius.

VI. LAUKIAMI REZULTATAI

27. Padidės gyventojų informuotumas sveikatos klausimais;

28. Telšių rajono savivaldybės gyventojai teigiamai vertins Visuomenės sveikatos biuro paslaugas;

29. Bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviai bei ikimokyklines įstaigas lankantys vaikai įgys daugiau žinių apie sveiką gyvenseną bei sveikatą;

30. Vaikai, lankantys ikimokyklinio ir bendrojo lavinimo ugdymo įstaigas, išsiugdys teigiamus sveikos gyvensenos įgūdžius;

31. Išsaug visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikiamų Telšių rajono savivaldybės gyventojams kiekybė ir kokybė;

32. Pagerės gyventojų sveikatos rodikliai.

VII. PRIEMONIŲ PLANAS

Uždavinys	1.Vykdyti pirminę visuomenės sveikatos priežiūrą Telšių rajono bendrojo lavinimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose.		
Laukiami rezultatai	Bus vykdoma ikimokyklinio, mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos stebėseną, pagerės bendruomenės informuotumas apie vaikų sveikatos būklę, bus organizuojamos kokybiškesnės sveikatos stiprinimo priemonės vaikams, tėvams, pedagogams pagal problemines sritis ir ugdymo įstaigų nusistatytus prioritetus.		
	Priemonės	Laikotarpis	Vertinimo kriterijai
1.1.	Vykdyti ikimokyklinio, mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos stebėseną.	I-IV ketv.	Stebėsenos duomenys. Profilaktiškai pasitikrinusių vaikų procentas.
1.2.	Pateikti informaciją ir konsultuoti ugdymo įstaigų administraciją, tėvus, pedagogus apie vaikų sveikatą.	I-IV ketv.	Parengtos ir pristatytos informacijos skaičius. Suteiktų individualių konsultacijų bendruomenei (tėvams, pedagogams) skaičius.
1.3.	Vykdyti vaikų maitinimo organizavimo ugdymo įstaigose priežiūrą.	I-IV ketv.	Patikrų skaičius; Informacinių pranešimų skaičius.
1.4.	Vykdyti ugdymo įstaigų aplinkos, ugdymo proceso atitikties visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimams vertinimą.	I-IV ketv.	Patikrinimų skaičius.
1.5.	Pagal kompetenciją vykdyti užkrečiamų ligų epidemiologinės priežiūros priemonės (asmens higienos patikros dėl pedikuliozės, niežų).	I-IV ketv.	Patikrinimų skaičius/patikrintų asmenų skaičius.
1.6.	Teikti rekomendacijas, pasiūlymus dėl saugios ir sveikatą stiprinančios aplinkos kūrimo.	I-IV ketv.	Pateiktų rekomendacijų skaičius.
1.7.	Pagal kompetenciją koordinuoti ir teikti pirmąją medicinos pagalbą.	I-IV ketv.	Užregistruotų apsilankymų pas VSPS skaičius; Pirmosios pagalbos teikimo atvejų skaičius.
1.8.	Vykdyti visuomenės sveikatos	I-IV ketv.	Tyrimų skaičius;

rizikos veiksmų prevenciją.			Vykdytų priemonių skaičius.
Uždavinys	2. Stiprinti Telšių rajono vaikų ir jaunimo sveikatą, formuojant teisingą požiūrį į savo sveikatą ir ugdant sveikos gyvensenos įgūdžius ir teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.		
Laukiami rezultatai	Pagerės tėvų, ugdymo įstaigų bendruomenių informuotumas apie vaikų sveikatos būklę, bus organizuojamos kokybiškesnės sveikatos stiprinimo priemonės vaikams, tėvams, pedagogams. Dėl sistemingai ir nuosekliai keliamos visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kvalifikacijos, vaikai moderniomis sveikatos mokymo ir ugdymo priemonėmis, naujais metodais gilins savo sveikatos žinias įvairiomis sveikatos temomis, įgis įgūdžių ir naujų kompetencijų.		
Priemonės		Laikotarpis	Vertinimo kriterijai
Sritis: sveikatos sauga ir stiprinimas			
2.1. Skatinti vaikų profilaktinius sveikatos patikrinimus: 2.1.1. Informuoti visuomenę apie vaikų profilaktinių patikrinimų svarbą, jų pokyčius.		II-III ketv.	Parengtų straipsnių, stendinių pranešimų, informacinių pranešimų skaičius.
2.2. Skatinti ugdymo įstaigas įsitraukti į sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą: 2.2.1. Suorganizuoti seminarą mokykloms, siekiančioms tapti sveikatą stiprinančiomis mokyklomis; 2.2.2. Vykdyti informacijos sklaidą VSB tinklalapyje.		I-II ketv.	Seminarų, dalyvių skaičius; Parengtų straipsnių skaičius.
2.3. Padėti atlikti SAM, HI inicijuotas priemones (apklausas, tyrimus), skirtas vaikų sveikatos stiprinimui, saugios, sveikos aplinkos kūrimui: 2.3.1. Vaikų gyvensenos tyrimas 2016.		II –III ketv.	Tyrimo dalyvių skaičius.
2.4. Rengti arba padėti rengiant vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimo renginius (sveikatinimo projektus, respublikinius konkursus, užsiėmimus) bendradarbiaujant su įvairiomis Telšių r. savivaldybės institucijomis ir NVO: 2.4.1. Mokinių, mokytojų ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų konkurso „Sveikuolių sveikuoliai“ II, III etapai (pagal amžiaus grupes);		I ketv.	Užsiėmimų skaičius; Dalyvių skaičius.

2.4.2. Organizuoti pirmosios pagalbos mokymus jaunimui, lankančiam VŠĮ „Telšių jaunimo centrą“; 2.4.3. Organizuoti bendrus užsiėmimus su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Telšių skyriumi ir kt.		
2.5. Vykdyti lėtinių neinfekcinių ligų profilaktiką. 2.5.1 Teikti konsultacijas: • vaikams, turintiems viršsvorio problemų, ir jų tėvams dėl sveikatos gerinimo; • vaikams, dažnai nelankantiems kūno kultūros pamokų, ir jų tėvams. 2.5.2. Organizuoti stiprinimo priemones, skirtas skeleto ir raumenų sistemos sutrikimų prevencijai: • Organizuoti paskaitas-diskusijas, pokalbius mokyklose „Netaisyklingos laikysenos pavojai“; • Mankštų, skirtų netaisyklingos laikysenos korekcijai, 5-6 klasių mokiniams organizavimas baseine. Teikti individualias konsultacijas tėvams, vaikams dėl šių sutrikimų vystymosi ir korekcijos; • Inicijuoti rizikos grupės vaikų (pagal TLK – R29.3; M41) konsultacijas su kineziterapeutu, prevencinius užsiėmimus ugdymo įstaigose dėl šių sutrikimų prevencijos kūno kultūros pamokose; • Organizuoti kuprinių svėrimo akcija bendrojo lavinimo mokyklose pagal SAM (Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijas); • Informacijos sklaida (internete, stenduose, spaudoje). 2.5.3. Organizuoti stiprinimo priemones, skirtas regos sutrikimų prevencijai: • Informacijos sklaida (internete, stenduose, dalomojoje medžiagoje); • Organizuoti praktinius akių mankštos	I-IV ketv.	Parengtų straipsnių, stendinių pranešimų, informacinių pranešimų skaičius; Dalyvių skaičius; Užsiėmimų skaičius; Parengtos informacinės padalomosios medžiagos skaičius/tiražas; Konsultacijų skaičius.

mokymus vaikams; • Parengti informacinę medžiagą mokykloms Stebėti vaikų, turinčių nedidelių regėjimo sutrikimų (yra nustatyta trumparegystė), bet ji nėra koreguojama akiniais, regėjimo pokyčius, atliekant mokykloje reguliarių regėjimo aštrumo nustatymą bei pateikti rezultatus bendruomenei (klasių vadovams, tėvams).		
2.6. Organizuoti sveikatos mokymo ir ugdymo priemonės renginius: • skirtus lytiškumo ugdymui; • praktinius mokymus, varžybas, mankštas, treniruotes, skatinančius vaikų fizinį aktyvumą, sveikatos stiprinimą, sveikos mitybos įgūdžių formavimąsi; • minėjimus, skirtus Jungtinių Tautų, Pasaulio sveikatos organizacijos ir Lietuvos Vyriausybės atmintinoms dienoms paminėti. (pagal ugdymo įstaigų prioritetus).	I-IV ketv.	Užsiėmimų (renginių, paskaitų) skaičius; Dalyvių skaičius.
Psichinės sveikatos stiprinimas (smurto, savižudybių prevencija)		
2.7. Organizuoti sveikatos mokymo ir ugdymo priemonės, skatinančias psichinės sveikatos gerinimą: • Organizuojant patyčių prevencijos savaitės renginius, Pasaulinę psichikos sveikatos dieną; • Paskaitų ciklą gimnazijų mokiniams; • Vykdančią informacijos sklaidą „Kur galima kreiptis pagalbos“.	I, IV ketv.	Užsiėmimų (renginių, paskaitų) skaičius; Dalyvių skaičius; Parengtų straipsnių; stendinių pranešimų; Informacinių pranešimų skaičius.
Ėduonies profilaktika ir burnos higiena		
2.8. Informacijos rengimas ir pateikimas ikimokyklinio amžiaus ir pradinių klasių vaikų tėvams apie burnos higieną ir dantų dengimą silantais galimybe Telšių rajone (spaudoje, internetinėje erdvėje, lankstinukus, papildomai bus informuojama per LNL programoje rengiamas atmintines).	II, III ketv.	Parengtų straipsnių, stendinių pranešimų, Informacinių pranešimų skaičius; Informacinių padalomosios medžiagos skaičius/tiražas.
2.9. Mokyti burnos higienos įgūdžių formavimo pagrindų, organizuojant praktinius užsiėmimus: • ikimokyklinio ugdymo įstaigų	I, III-IV ketv.	Pravestų užsiėmimų skaičius, dalyvavusių ugdytinių skaičius, pedagogų skaičius.

auklėtiniais; • bendrojo lavinimo mokyklų 1-4 klasių mokiniams.		
2.10. Organizuoti ugdymo įstaigose pagal galimybes specialisto (odontologo, ar burnos higienisto) paskaitų ciklą tėvams „Tinkamas vaikų burnos higienos įgūdžių formavimas. Silantai“.	I, III-IV ketv.	Paskaitų skaičius, dalyvių skaičius.
2.11. Prevencinių renginių tema „Sveiki dantys“ ikimokyklinio amžiaus vaikams ir pradinė klasių mokiniams organizavimas.	I, III-IV ketv.	Dalyvių skaičius, parengtų straipsnių skaičius.
2.12. Atlikti 027-/a formos dantų būklės dalies pildymo analizę, vykdyti jos sklaidą bendruomenei, suinteresuotoms institucijoms.	IV ketv.	Parengtų straipsnių, informacinių pranešimų skaičius.
Užkrečiamų ligų profilaktika, asmens higiena		
2.13. Informacijos apie vakcinacijos svarbą parengimas, tėvų ir rizikos grupių asmenų informavimas apie vakcinaciją.	I, II ketv.	Parengtų straipsnių, stendinių pranešimų, informacinių pranešimų skaičius. Informacinės padalomosios medžiagos skaičius/tiražas; paskaitų /dalyvių skaičius.
2.14. Organizuoti vaikų higienos įgūdžių mokymus ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokyklose.	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius; Užsiėmimų skaičius.
2.15. Vykdyti užsiėmimus (paskaitas, diskusijas, praktinius mokymus, akcijas ir kt.) asmens higienos ir užkrečiamų ligų (tuberkuliozė, enterobiozė, pedikuliozė, gripas, ŪVKTI, AIDS ir kt. (pagal galimybes)) profilaktikos temomis: • Tuberkuliozė, (ikimokyklinio ugdymo įstaigose pedagogams ir/ ar tėvams); • Tuberkuliozė (mokyklose 8-12 klasių mokiniams, pedagogams); • Pedikuliozė (ikimokyklinė, priešmokyklinės grupės vaikams, 1-5 klasių mokiniams).	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius; Užsiėmimų skaičius.
2.16. Tėvų ugdymo įstaigose individualus konsultavimas užkrečiamųjų ligų klausimais.	I-IV ketv.	Konsultacijų skaičius.

2.17. Organizuoti renginius, skirtus: gegužės 5 d. - Pasaulinei rankų higienos dienai paminėti. gruodžio 1 d.- Pasaulinei AIDS dienai.	II-IV ketv.	Dalyvių skaičius; Užsiėmimų (renginių) skaičius.
2.18. Informacijos sklaida apie užkrečiamas ligas (pedikuliozę, gripą, tuberkuliozę ir kt.).	I-IV ketv.	Parengtų straipsnių, informacinių pranešimų skaičius. Informacinės padalomosios medžiagos skaičius/tiražas.
2.19. Stiprinti bendradarbiavimą: su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis dėl tuberkuliozės profilaktikos.	I-II ketv.	Bendradarbiavimo sutartis.
2.20. Užtikrinti šviečiamąją individualią ar grupinę pagalbą pedikuliozės profilaktikos klausimais (pagal galimybes esant poreikiui soc. remtinų šeimų aprūpinimas pedikuliozės bei užsiėmimų pedikuliozės prevencijos tema organizavimas teritorijoje, kurioje nustatytas pedikuliozės židinis).	I-IV ketv.	Asmenų skaičius.
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija		
2.21. Inicijuoti atšvaitų tikrinimo akcijas bendrojo lavinimo mokyklose bendradarbiaujant su Telšių AVPK.	IV ketv.	Akcijų skaičius; Informacinių pranešimų skaičius.
2.22. Organizuoti mokinių pirmos pagalbos mokymus.	I-IV ketv.	Parengtų straipsnių, stendinių pranešimų skaičius; Užsiėmimų/ dalyvių skaičius.
2.23. Organizuoti stiprinimo priemonės traumų prevencijai.		
2.24. Informacijos sklaida vaikams apie sužalojimų prevenciją.		
Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija		
2.25. Informacijos apie psichoaktyvių medžiagų vartojimo daromą socialinę ir ekonominę žalą žmogaus sveikatai ir visuomenei sklaida: • Dalomoji medžiaga; • Renginiai „Pasaulinei dienai be tabako“, „Tarptautinei nerūkymo dienai paminėti“; • Narkotinių medžiagų aptikimo mokyklose tyrimo vykdymas .	II, IV ketv.	Parengtų straipsnių, stendinių pranešimų, informacinių pranešimų skaičius; Dalyvių skaičius; Užsiėmimų (renginių, paskaitų) skaičius; Parengtos informacinės padalomosios medžiagos skaičius/tiražas; Konsultacijų skaičius.
2.26. Formuoti mokinių atsisakymo įgūdžius ir neigiamą požiūrį į psichoaktyvių medžiagų vartojimą, formuojant sveikos		

gyvensenos ir socialinius įgūdžius pagal Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494, įgyvendinimas: • Organizuojant paskaitas, diskusijas, klasės valandėles, susitikimus su specialistais; • Teikti individualias konsultacijas mokyklose psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo temomis moksleiviams, tėvams, pedagogams; • Skatinant dalyvauti prevenciniuose konkursuose.		
Uždavinys	3. Didinti Telšių rajono gyventojų informuotumą apie lėtinių neinfekcinių ligų pagrindinius rizikos veiksnius, jų korekciją bei skatinti aktyvesnį, sveikesnį gyvenimo būdą.	
Laukiami rezultatai	Bus teikiamos kokybiškos Visuomenės sveikatos paslaugos Telšių rajono gyventojams, didės gyventojų informuotumas sveikatos srityje, bus priartintos Visuomenės sveikatos paslaugos prie Telšių rajono gyventojų, organizuojant seminarus/diskusijas, užsiėmimus bendruomenėse.	
Priemonės	Laikotarpis	Vertinimo kriterijai
3.1. Teikti informaciją Telšių miesto ir rajono gyventojams sveikos gyvensenos tematika (sveikos mitybos, infekcinių, neinfekcinių ligų profilaktika, fizinis aktyvumas) organizuojant renginius, diskusijas, paskaitas atskirose bendruomenėse, nevyriausybiniuose organizacijose.	I-IV ketv.	Organizuotų renginių skaičius, dalyvių skaičius, straipsnių skaičius, diskusijų skaičius, informacinės padalomosios medžiagos skaičius/tiražas.
3.2. Organizuoti Telšių miesto ir rajono gyventojams užsiėmimus, skatinančius jų fizinį aktyvumą: • Užsiėmimus baseine; • Mankštas; • Šiaurietiško ėjimo mokymus; • Žygius; • Sporto varžybas; • Jogos – atsipalaidavimo mokymus; • Bėgimus;	I-IV ketv.	Organizuotų užsiėmimų skaičius, dalyvių skaičius.

• Važinėjimus su dviračiais;		
3.3. Organizuoti mokymus, praktinius užsiėmimus nėščiosioms ir būsimiesiems tėveliams skatinant natūralų žindymą ir ligų prevenciją ankstyvoje vaikystėje.	I; II; IV ketv.	Organizuotų užsiėmimų skaičius, dalyvių skaičius.
3.4. Organizuoti renginius, skirtus Jungtinių Tautų, Pasaulio sveikatos organizacijos ir Lietuvos Vyriausybės atmintinoms dienoms paminėti.	I – IV ketv.	Straipsnių skaičius, diskusijų skaičius, dalyvių skaičius, renginių skaičius.
3.5. Teikti informaciją, organizuoti paskaitas, teikti individualias konsultacijas regioninėje Telšių ligoninėje ir kitose Telšių rajono pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigose, organizuoti akcijas Telšių miesto ir rajono gyventojams apie nemokamas prevencines programas (gimdos kaklelio piktybinių navikų, atrankinę mamografinę patikrą dėl krūties vėžio, priešinės liaukos (prostatos) vėžio, storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos, širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos bei vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis prevencines programas).	I – IV ketv.	Organizuotų paskaitų skaičius, dalyvių skaičius, informacinės padalomosios medžiagos skaičius/tiražas ir individualių konsultacijų skaičius.
3.6. Organizuoti mokymus-praktinius užsiėmimus įstaigų darbuotojams apie judėjimo naudą (mankšta darbo vietoje) atvykstant į darbovietę („Sveikatos valandėlė su sveikatos biuru“). Konsultuoti apie lėtinių neinfekcinių ligų pagrindinius rizikos veiksnius.	II-IV ketv.	Organizuotų užsiėmimų skaičius, dalyvių skaičius.
3.7. Organizuoti visuomenei kūno rodiklių patikras naudojant kūno sudėties analizatorių, asmeninės sveikatos būklės suvokimui.	I – IV ketv.	Organizuotų patikrų skaičius, dalyvių skaičius.
3.8. Organizuoti renginius, paskaitas, diskusijas siekiant geresnės Telšių rajono gyventojų psichinės sveikatos (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.). Teikti informaciją apie alkoholio, tabako ir narkotikų daromą žalą ir nuo jų atsirandančias psichologines problemas.	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius, konsultacijų skaičius, straipsnių skaičius, informacinių pranešimų skaičius.
3.9. Bendradarbiauti su Telšių rajone psichologinę pagalbą teikiančiomis įstaigomis ir integruoti VSB veiklą (mankštos, paskaitos,	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius, renginių skaičius, straipsnių, informacinių pranešimų

konsultacijos) į šių įstaigų veiklas.		skaičius.
3.10. Sukurti ir plačiai išplatinti Telšių rajono gyventojams skirtas atmintines kartu teikiant individualias konsultacijas apie psichinę sveikatą, tuberkuliozę, traumas.	II-IV ketv.	Individualių konsultacijų skaičius.
3.11. Organizuoti seminarus, paskaitas, akcijas tuberkuliozės prevencijai. Vykti į bendruomenes kuriose yra užfiksuotas didžiausias sergamumas tuberkulioze ir konsultuoti šios bendruomenės gyventojus apsisaugojimo nuo tuberkuliozės klausimais.	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius, paskaitų skaičius, straipsnių skaičius, informacinių pranešimų skaičius. Informacinės padalomosios medžiagos skaičius/tiražas.
3.12. Dalyvauti ir organizuoti „European Cycling Challenge 2016“ projektą Telšių rajone.	II ketv.	Dalyvių skaičius, sumažinta CO2 emisija gegužės mėnesį Telšių rajone.
3.13. Organizuoti ASPĮ ir VSB veiklos integravimo modelio įgyvendinimą dėl kraujotakos sistemos ligų rizikos grupių pacientų sveikatos stiprinimo ir jų būklės stebėjimo.	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius, straipsnių skaičius, informacinių pranešimų skaičius.
3.14. Organizuoti sveikiausios Telšių rajono įstaigos rinkimus „Dėdlė sveikiausi par vėsa rajuona 2016“.	II-IV ketv.	Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius, individualių konsultacijų skaičius, straipsnių skaičius, informacinių pranešimų skaičius.
3.15. Dalyvauti „Telšiai - Lietuvos kultūros sostinė 2016“ renginiuose skleidžiant sveikos gyvensenos idėjas ir liepos mėnesį organizuoti sveikatingumo renginių savaitę – „7 sporto dienos, 7 kalvų mieste“.	III ketv.	Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius, individualių konsultacijų skaičius, straipsnių skaičius, informacinių pranešimų skaičius.
3.16. Dalyvauti sveikatos biuro partnerių ir kitų Telšių rajono bendruomenių organizuojamuose renginiuose ir mokyti sveikos gyvensenos principų. Akcija – „Pasikviesk sveikatos biurą į savo renginį“.	II-IV ketv.	Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius, individualių konsultacijų skaičius, straipsnių skaičius, informacinių pranešimų skaičius.
3.17. Bendradarbiauti su Nacionaliniu kraujo centru ir Nacionaliniu transplantacijos biuru organizuojant kraujo donorystės akcijas ir informacijos apie organų transplantaciją sklaidimą.	I-IV ketv.	Akcijų skaičius, straipsnių skaičius, informacinių pranešimų skaičius.
3.18. Organizuoti neformaliojo suaugusių švietimo ir sporto veiklų pristatymą Telšių rajono	III ketv.	Dalyvių skaičius, straipsnių skaičius, informacinių

gyventojams, renginys „Didžioji sveikatos mugė“.			pranešimų skaičius.
Uždavinys	4. Vykdyti Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną.		
Laukiami rezultatai	Bus sistemingai kaupiami visuomenės sveikatos stebėsenos duomenys vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro įsakymu „Dėl Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V- 488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ (kartu su 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 1387) 5 punkte pakeitimo. Visuomenei ir sveikatos politiką formuojantiems asmenims bus pateikta informacija apie Telšių rajono gyventojų sveikatą. Bus vykdoma moksleivių bei ikimokyklinio amžiaus vaikų sveikatos stebėseną. Vykdomas vaikų gyvenimo tyrimas.		
Priemonės		Laikotarpis	Vertinimo kriterijai
4.1. Kaupiti, analizuoti moksleivių ir vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, sergamumo ataskaitų duomenis.		III ketv.	Surinktų duomenų dalis bei atlikta analizė.
4.2. Kaupiti, analizuoti moksleivių ir vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, profilaktinių patikrinimų duomenis.		IV ketv.	Surinktų duomenų dalis bei atlikta analizė.
4.3. Kaupiti, analizuoti moksleivių ir vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, pedikuliozės patikrinimų duomenis.		I, III ketv.	Surinktų duomenų dalis bei atlikta analizė.
4.4. Kaupiti, analizuoti moksleivių ir vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, traumų atvejų ataskaitų duomenis.		I ketv.	Surinktų duomenų dalis bei atlikta analizė.
4.5. Rinkti, kaupiti ir analizuoti duomenis ir rodiklius, apibūdinančius Telšių rajono savivaldybės gyventojų demografinę ir socialinę būklę.		I-IV ketv.	Surinktų stebėsenos programoje numatytų duomenų dalis.
4.6. Kaupiti bendruomenės sveikatos būklės ir jos kitimo duomenis, vertinti ir analizuoti jų pokyčius.		I-IV ketv.	Surinktų stebėsenos programoje numatytų duomenų dalis.
4.7. Stebėti ir analizuoti aplinkos veiksnius, darančius įtaką sveikatai.		I-IV ketv.	Surinktų stebėsenos programoje numatytų duomenų

		dalis.
4.8. Analizuoti socialinius bei ekonominius veiksnius, veikiančius gyventojų sveikatą.	I-IV ketv.	Surinktų stebėsenos programoje numatytų duomenų dalis.
4.9. Fizikinių, cheminių, biologinių ir kitų aplinkos veiksnių poveikio sveikatai stebėseną.	I-IV ketv.	Atlikta atmosferinio oro taršos rodiklių analizė; maudyklų vandens mikrobiologinių rodiklių analizė.
4.10. Parengti ataskaitą apie Telšių rajono gyventojų sveikatos būklę ir rizikos veiksnius, turinčius įtakos sveikatai.	IV ketv.	Laiku pateikta metinė ataskaita.
4.11. Parengti ir išleisti 1 informacinį leidinį apie Telšių rajono savivaldybės gyventojų sveikatos būklę bei situaciją.	IV ketv.	Išleistas leidinys apie Telšių rajono savivaldybės gyventojų sveikatos būklę.
4.12. Vaikų gyvensenos tyrimas.	II-IV ketv.	Tyrime dalyvavusių mokinių skaičius ir tyrimo rezultatai.

Visuomenės sveikatos biuro 2016 m. veiklos programos VII skyriaus 1, 2 dalis parengė Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistė Asta Matulevičienė, tel. 8 677 78542, el. p. afabijonaviciute@gmail.com, 3 dalį parengė Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas Mantas Karečka, tel. 8 (444) 60155, el. p. mantas.karecka@telsiai.lt, 4 dalį parengė visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė Sandra Valančienė, tel. 8 (444) 60155, el. p. s.valanciene@telsiai.lt